

KAPUVÁRI NÉPVISELET

A női viselet volt mindig a legdíszesebb. Alsóruháik a házivászonból készült pintó, pendely, nyaka és ujjá nem volt, ezért félüngöt, ingvállt hordtak hozzá. Háromféle inget viseltek: hétköznapra felső kar közepéig érő, szűk sípujjú ümögöt, ünnepre kézellős ümög járta, húzott ujját kézelő fogata össze hónalj alatti betoldással, a pöc-cel. Fodros-bodros bokros ümögöt is ünnepre viseltek, erősen beráncolt, könyökön felül összehúzott ujját fodros csipkével díszítették. Az ümög elöl nyitott nyakába mizlit tettek, vagyis csipkés betéttel vették körül a nyakat. A bokros ing fölé melles szoknyát húztak fel, hétköznapra egyszerűbbet, ünnepre selyemből készültet. Hét közben az ing felett majkót, rizikét vagy rütyökét, réklit, azaz totyát viseltek. A rizike, rici vagy rütyöke kartonból készült. A majkó szövetből készült, testhez álló blúz volt. A totya is ünneplő blúz volt, fehér vagy színes anyagból készült, bőre szabták és hatsorosan húzták össze pertlivel a derekukon. Az ünnepi szoknya legtöbbször nehézselyem, bársony, csillagos bársony vagy brokát anyagból készült.

A férfiak viselete, ha nem is olyan díszes, de magán viselte a táj népi ízlésének jellegzetességeit. Szedett ujjú ümögöt hordtak a legények, vállukon erősen beráncolva, hónuk alatt pöc-nek nevezett négyszögletes betoldással, ujjuk végén kivarrott kézelővel. A mellrészt két oldalán piros, sárga, kék fonalakkal kihímezték, tikkelték. Az elejére mizlit, csipéseket szedtek, apró berakásokat. A gallért és a lehajtókáját szintén hímzésekkel díszítették. Az ing fölé síkselyem purucot húztak: ez nehéz selyem mellény volt, fémbeszövéses préselt virágmintákkal, a gallér körül három-négy sor szedett színes szalagdísszel. A hátán pántlika díszlett, bokorban pillangóval. Elejére pitykéket varrtak, de nem gombolták be őket. Hűvös időben búzavirágkék dolmányt húztak fel. Hátát, ujjait, gallérját fekete vagy sárga zsinórozással díszítették. A rábaközi férfiviselet jellegzetes darabja a fehér vászongatya. A jövő-menő, kóláló gatya egyszerűbb volt, az ünneplőt díszesebben kivarrták. Bő gatyát viseltek, felül széles korcba szedték, aljára rojtott raktak. Fölötte négy-öt centiméternyire szálhúzásos aszúrmitát varrtak ki rozmaringos, darázfészkes, borsólikas, rózsás motívumokkal. A gatya fölé bodros kötényt viseltek fekete ripsz vagy lüszterből, fekete csipkével, színes szalaggal szegélyezték. Kötőjét szörkötőnek mondják, s olyan hosszú volt, hogy derekukon körülcsavarva elöl kötötték meg. Hűvösebb időben nadrágot húztak fel. Ez lábhoz simuló szűk magyar nadrág volt, mindig olyan anyagból készült, mint a dolmány. Elöl a combon, a zsebkénél gazdag zsinórozással díszítették. Lábukon baklós, cafrangos fekete bagariabőr csizmát viseltek, sarkantyúval. Ennek szárán fémlemezeken muzsikáltak minden lépésre. A csizmaszár szív vonalát fonott selyemzsinórral szegték körül, elöl a közepén paszomántból rózsát varrtak fel rá. Fejükön a XIX. században még kis pörge kalapot viseltek, nagy turuc tollal, a tövén baklóval és öreg-gyöngyökkel. A század végén jött divatba az asztrigán sipka. Ezt rozmaringgal, színes gyöngyökkel, bróssal díszítették és kupájukon gumival erősítették fel. Téltre szűrt viseltek, piros posztóval kicifrázott, nagy baklókkal díszített öregszűrt, vagy a rövidebb, de szépen varrott dolmányszűrt. A századfordulóra szorította ki őket a bunda és télikabát.